

Малахатко Д.К.
*студентки 2-ого курсу факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ПРАВОВА ГАРАНТІЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності, згідно до статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

На жаль, рекордним за кількістю слідчих дій відносно адвоката став 2016р. Лише у Києві було зареєстровано 98 обшуків у 75 адвокатів. Найбільшої вершини активності слідчі дії досягли з половини року, наприклад, у Київській області протягом одного дня зафіксовано 6 обшуків адвокатів. І хочу зауважити, що це тільки статистика Києва та області [1].

Виходячи з цього, можна сказати, що питання забезпечення адвокатської таємниці досі залишається дискусійним і виходить на перший план у правозахисній діяльності.

Пропоную розібратись, чим же насправді є адвокатська таємниця.

Як говорив Е. Бенедикт: «Адвокат, який перейшов у роль свідка, позбавляє обвинуваченого його останньої опори, даної йому законом в особі захисту... те, що повинне служити йому, обертається проти нього ж.» [2]. Не можу з ним не погодитись, адже саме на абсолютній довірі, яка полягає в тому, що вся інформація, яку отримав адвокат, за жодних умов не буде розголошена, ґрунтується сутність адвокатської діяльності.

Якщо говорити про визначення терміну «адвокатська таємниця», то можна зауважити, що однозначної думки просто не існує. Особисто я, схильна до тієї думки, що суть питання полягає не в самій таємниці, а в тому, щоб обвинуваченому і його близьким, гарантували можливість вільно говорити адвокату все, що вони вважають за потрібне, без будь-якого страху того, що сказане ними буде використане проти них. Сам факт звернення до адвоката – уже є професійною таємницею. І якщо навіть майбутній клієнт не уклав угоди про ведення справи, загальне правило залишається незмінним – вся інформація, яка була отримана адвокатом

у ході діалогу, навіть сам факт його звернення – по суті, є адвокатською таємницею.

Ще одним, не мало важливим критерієм стосунків між адвокатом та клієнтом є взаєморозуміння. Адже між ними встановлюється тісний зв'язок довіри і щирості. Тому що один з них є особою, яка знаходиться в тривозі й тузі від грізного звинувачення, а інший виступає для неї як захисник, якому відкриваються таємниці душі, йому намагаються донести свою невинність і очікують того, що їх зрозуміють.

Якщо переходити до питання нормативного врегулювання адвокатської таємниці, мушу зазначити, що це здійснюється не тільки на внутрішньодержавному рівні, але й на міжнародному. Так у 1955 році в Женеві було затверджено нові Мінімальні стандартні правила поведінки з в'язнями Конгресом ООН, схвалені Економічною і Соціальною Радою. У документі зазначалося, що кожен в'язень має право звернутися до адвоката за безоплатною юридичною допомогою, при цьому їх побачення мають відбуватися на очах в'язничних органів, проте за межами їх слуху.

Досліджуючи це питання, мою увагу привернув той факт, що в пострадянському періоді, представниками правоохоронних органів були здійснені спроби прослуховування розмови адвоката з підзахисним. Що на мою думку, є досить грубим порушенням міжнародно-правових актів, і повинне нести за собою покарання у виді грошового стягнення.

Відповідно до закону, адвокату заборонено без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб. З одного боку ця норма не містить жодних виключень, проте вступає в колізію із спеціальною нормою, відповідно до якої подання адвокатом в установленому порядку інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення не є порушенням адвокатської таємниці. Та на мою думку, таке виключення навряд чи можна визнати виправданим, адже таке розголошення адвокатської таємниці може бути лише формальним приводом доступу правоохоронних органів до конфіденційної інформації про клієнта адвоката.

Аналізуючи наведені вище міжнародні акти та вітчизняне законодавство, можна дійти висновку, що принцип конфіденційності стоїть на заваді втручання не лише в професійну сферу діяльності адвоката, а й в особисте життя громадян. Яскравим прикладом є справа «Колесніченко проти Росії». Вона була спричинена проведенням обшуку у помешканні адвоката та його батьків. Після детального розгляду справи Європейський Суд із прав людини дійшов висновку, що обшук зазіхнув на професійну таємницю адвоката та не

відповідав законній меті його проведення, цим самим вплинув на належне дотримання правосуддя.

Отже, предмет адвокатської таємниці в жодному випадку не підлягає розголошенню, тому основним питанням дискусії, може бути тільки міра відповідальності, як а залежно від наслідків може бути дисциплінарною, адміністративною, цивільно-правовою та кримінальною.

Список використаної літератури:

1. І. Костін Адвокатська таємниця. Трагедія у 4 частинах. Опубліковано в №51 (549) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/advokatska-taemnicya-tragediya-u-4-chastinah.html>

2. Бенедикт Э. Адвокатура нашего времени. – СПб., 1910. – 64с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://rusneb.ru/catalog/000199_000009_003765300/

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Мендусь Н. В.

*студентка 2-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»*

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЯК ОДНА З ЗАСАД АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Адвокатська діяльність – це незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту.

Порушення принципу незалежності адвокатської діяльності призводить до створення перешкод в діяльності адвоката та ускладнень його роботи. Практикуючі адвокати стверджують, що втручання в діяльність адвокатського середовища найчастіше здійснюють посадові особи правоохоронних органів. Головна проблема втручання у адвокатську діяльність полягає у тому, що в результаті порушення прав адвоката порушуються і права тієї особи, яка довірилась і сподівається на професійний захист [1].

Можна виділити структурні елементи принципу незалежності адвокатської діяльності. До них належать: незалежність від правоохоронних органів від держави в цілому; процесуальні гарантії; адвокатська таємниця;